

Asia: VN/7624/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi ydinenergiain 4 §:n ja 69 §:n sekä rikoslain 34 luvun 6 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Rauhanjärjestö Suomen Sadankomitea kiittää puolustusministeriötä mahdollisuudesta lausua koskien luonnosta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi ydinenergiain 4 §:n ja 69 §:n sekä rikoslain 34 luvun 6 §:n muuttamisesta.

Alkuun Sadankomitea toteaa, että hallituksen esitys on turha ja huonosti valmisteltu. Viisas päätöksenteko edellyttää läpinäkyvyyttä, niin myös ydinasepolitiikassa. Avoin keskustelu sekä eduskunnassa että yhteiskunnassa vaatii riittävän tiedonsaannin myös Natoa koskevissa asioissa. Näin Suomen ydinasepolitiikka pysyy demokraattisena ja sen tuki kansalaisten keskuudessa varmistuu.

Suomen tulee toimia siten, että Suomi pysyy edelleen tiukasti ydinaseettomana maana. Ydinenergialakia uudistettaessa on varmistettava, että ydinräjähteiden sijoittaminen Suomeen pysyy edelleen kiellettyinä. Tämän tulee koskea sekä kauttakulkua että pysyvää sijoittamista, ja olla voimassa niin rauhan kuin sodankin oloissa. Tämä on suomalaisten etu.

Ydinaseilla ei voi olla mitään sotilaallista tai edes strategista oikeutusta, kun ottaa huomioon niiden käytöstä aiheutuvat humanitaariset ja ympäristöön liittyvät katastrofaaliset seuraukset. Ydinaseet ovat eksistentiaalinen uhka, jolta voi suojautua ainoastaan ydinaseriisunnalla. Ydinaseiden vaikutukset ovat laajat ja pitkäkestoiset, ne vaikuttavat aina siviiliväestöön, näin ollen ydinaseen käyttö on käytännössä aina kansainvälisen oikeuden vastaista.

Hallituksen esitys ajaa merkittävää muutosta Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan. Tähän asti Suomi on pyrkinyt vähentämään kansainvälisiä jännitteitä ja edistämään ydinaseriisuntaa.

Hallituksen esitys vie Suomen pois Pohjoismaisesta viiteryhmästä. Kaikissa muissa Pohjoismaissa on selkeät poliittiset linjaukset siitä, ettei niihin saa tuoda tai sijoittaa ydinaseita rauhan aikana. Islannin lainsäädäntö kieltää ydinaseet kaikissa tilanteissa. Mikäli ydinenergialaista poistetaan ydinaseiden kieltö, olisimme selkeästi eri tilanteessa kuin muut Pohjoismaat.

Hallituksen esitys toisi enemmän kysymyksiä kuin vastauksia suhteessa Natoon ja Yhdysvaltoihin. Kun Suomi liittyi Natoon ja solmi sen jälkeen Yhdysvaltojen kanssa erillisen kahdenvälisen DCA-sopimuksen, ei näihin sopimukseen tehty varauksia ydinaseiden osalta. Tätä perusteltiin, ettei ollut tarvetta koska ydinaseet on kielletty ydinenergialaissa. Niin Naton kuin DCA-sopimuksen suhteen ydinaseiden kieltäminen lailla ei ollut mikään ongelma eikä este sopimusten solmimiselle. Sopimukset eivät ole ristiriidassa lakiin kirjatun ydinasekiellon kanssa.

Hallituksen esitys heikentäisi Suomen turvallisuutta. Pelkkä teoreettinen mahdollisuus ydinaseiden sijoittamisesta Suomeen heikentää Suomen turvallisuutta, koska tällöin olisimme entistä varmemmin toisen osapuolen mahdollisen ydinaseiskun kohteena. Suomalaisista kaupungeista ei pidä tehdä ydinaseiden kohdetta. Myös Natolle on tehtävä selväksi, ettemme hyväksy ydinaseiden käyttöä Suomen rajalla tai sen välittömässä läheisyydessä.

Hallituksen esitys on vaarallinen eikä sen seurauksia ole mietitty loppuun asti. Suomen tulee pysyä erossa ydinaseista jatkossakin. Esimerkiksi hyökkäyksellisten ydinsotaharjoitusten osalta Suomi voisi monen muun Naton-maan tavoin hyvin pidättäytyä osallistumasta näihin. Tämä ei mitenkään vähennä Naton ydinpelotteen uskottavuutta. Ydinaseiden käyttö tulisi lähes aina olemaan sotarikos ja rikos ihmiskuntaa vastaan, mikä käyttöön osallistuvien sotilaiden ja poliitikkojen rikosoikeudellisen aseman osalta tulee muistaa.

Lopuksi Sadankomitea haluaa painottaa, että humanitaarista ja oikeudellista näkökulmaa on vahvistettava ydinasekeskustelussa. Ydinaseita ei saa normalisoida. Suomen tulee toimia siten, että Suomi pysyy edelleen tiukasti ydinaseettomana maana. Vaikka nyt ei ole esitetty ydinaseiden sijoittamista Suomeen, tekee jo kiellon poistaminen ja ydinaseiden kauttakulun salliminen ydinaseista merkittävän osan Suomen turvallisuuspolitiikkaa. Suomen turvallisuuspolitiikan päämääränä tulee olla ydinaseiden merkityksen vähentäminen omassa ja kansainvälisessä politiikassa sekä pitkällä tähtäimellä niiden täydellinen poistaminen.

Lahtinen Anni

